

30-06-2025

MOD-2025-00015

Bodil Egelund Christensen

Referat fra møde i Udvalget for Miljø og Klima 2022-2026 (UMK) den 20. juni 2025 kl. 10.00-13.00

- Deltagere:** Camilla Hove Lund
Annette Lundgaard
Flemming Damgaard Larsen
Jeppe Rohde Fransson
Jørgen Reimond Johansen
Kim Rockhill
Lars Lindskov
Line Ervolder
Lauge Larsen
- Afbud:** Anja Rosengreen
Bruno Jerup
Gitte Simoni
Niels Viggo Lynghøj Christensen
- Gæst:**
Jesper Lambert Nielsen, Region Sjælland
- Deltagere fra sekretariatet:** Tommy Kjelsgaard
Lotte Holten
Ann Højer Hoffmann (punkt 1-3)
Ottilia Odette Printzlau (punkt 1-3)
Bente Villumsen (punkt 3-6)
Christina Carlsen (punkt 7)
Malene Bugge Larsen (punkt 7)
Mads Leerbech Jensen (referent)

Indholdsfortegnelse

1 (Offentlig) Status på lead-området om mere og bedre affaldssortering	4
2 (Offentlig) Formandens meddelelser	8
3 (Fortrolig)	10
4 (Offentlig) anbefalinger til en National Råstofstrategi.....	11
5 (Offentlig) Orientering om Miljøministerens besøg på PFAS testcenteret i Korsør	15
6 (Offentlig) Redegørelse om Jordforurening – en fælles udfordring	17
7 (Offentlig) Aftale om implementering af Energieffektiviseringsdirektivet .	19
8 (Offentlig) Nyt fra regionerne, regionale udvalg og Danske Regioner.....	22
9 (Offentlig) Næste møde og eventuelt	24

1 (Offentlig) Status på lead-området om mere og bedre affaldssortering

Ann Højer Hoffmann
EMN-2024-00153

Resumé

Med den fællesregionale strategi for Grønne Hospitaler forpligter regionerne og Amgros sig på at udvikle og teste løsninger inden for 10 lead-områder med særligt potentiale i forhold til at nedbringe hospitalernes klimaaftryk. Udvalget for Miljø og Klima har tidligere haft besøg af fire lead-områder. Denne gang er Region Sjælland inviteret til at give en status for sit lead-område, "Mere og bedre affaldssortering".

Indstilling

Det indstilles,

at udvalget tager status for lead-området "Mere og bedre affaldssortering" til efterretning og drøfter perspektiverne heri.

Sagsfremstilling

Danske Regioner lancerede i januar 2024 den fællesregionale strategi for [Grønne Hospitaler](#). Med strategien vil regionerne halvere hospitalernes CO₂-udledninger inden 2035 sammenlignet med 2022 og arbejde for et klimaneutralt sundhedsvæsen inden 2050.

Hver region og Amgros blev med strategien ansvarlig for at udvikle 1-2 lead-områder. En lead-region's opgave er at gå forrest og indsamle relevant viden på området, undersøge muligheder og barrierer og være primusmotor for at udvikle og teste løsninger med henblik på, at løsningerne efterfølgende kan udbredes til alle regioner.

De i alt 10 lead-områder er:

Region Nordjylland

- Digitalisering og virtuelle behandlingsforløb

Region Midtjylland

- Ressourceeffektiv forvaltning af medicoteknisk udstyr
- Reduktion af CO₂-udledninger og affaldsmængder fra operationsområdet ud fra et systemperspektiv

Region Syddanmark

- Bæredygtige lægemidler
- Bæredygtige fødevareindkøb og måltider

Region Sjælland

- Mere og bedre affaldssortering

Region Hovedstaden

- Laboratorier og diagnostik
- Bæredygtigt byggeri

Amgros

- Medicin – grønne kriterier
- Høreapparater

Lead-områderne kom godt fra start i 2024. Region Sjælland holdt f.eks. et kick-off event for deres lead-område "Mere og bedre affaldssortering" den 13. november med deltagelse af alle regioner og Miljøstyrelsen. Der var oplæg af bl.a. Teknologisk Institut, som havde fokus på, hvordan automatisering, robotteknologi og teknologiske løsninger kan spille en innovativ rolle i den grønne omstilling.

Med lead-området vil Region Sjælland skabe mere bæredygtig affaldssortering og derigennem øge genanvendelsen og reducere CO₂-udledningen fra hospitalerne. Lead-området beskæftiger sig med flere elementer, der kan bidrage til bedre affaldssortering, herunder f.eks. uddannelse af medarbejdere, sorteringsadfærd, hygiejne, intern logistik, klinisk risikoaffald, aftagermarked og sorteringsteknologi.

På udvalgsrådet den 20. juni vil Jesper Lambert Nielsen, enhedschef for Regional Enhed for Grøn Omstilling i Region Sjælland, give en status for lead-området "Mere og bedre affaldssortering". Han vil fortælle om baggrunden for lead-området, samt igangværende og planlagte tiltag. Jesper vil bl.a. komme ind på arbejdet med klinisk risikoaffald, uddannelse af medarbejdere, samt præsentere en tværgående kortlægning af regionernes arbejde med affaldssortering.

Udvalget har tidligere givet udtryk for, at det gerne vil følge fremdriften i lead-områderne og har haft besøg af:

- "Ressourceeffektiv forvaltning af medicoteknisk udstyr" (feb. 2025)
- "Bæredygtige fødevareindkøb og måltider" (dec. 2024)
- "Grønnere laboratorier og diagnostik" (sept. 2024)
- "Reduktion af CO₂-udledninger og affaldsmængder fra operationsområdet ud fra et systemperspektiv" (maj 2024)

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Udvalget vil efter sommerferien skulle behandle et udkast til den første afrapportering for Grønne Hospitaler, som bl.a. også kommer til at indeholde en status for alle lead-områder.

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 20-06-2025

Punktet blev indledt med et oplæg om lead-området "Mere og bedre affaldssortering" af Jesper Lambert Nielsen, enhedschef for Regional Enhed for Grøn Omstilling i Region Sjælland. Her blev potentialerne for bedre udsortering og genanvendelse på hospitalerne fremhævet. Meget affald havner f.eks. stadig i restaffald, og der er et stort potentiale i at sortere i flere fraktioner, så mere bliver genanvendt. Lead-området har bl.a. fokus på klinisk risikoaffald, der udgør 10 procent af hospitalernes affald, og som er meget CO₂-tungt at afskaffe. Det har desuden fokus på fælles udfordringer, herunder i forhold til implementering af lovgivning, og samarbejde på tværs af regionerne. Generelt har alle regioner sat ambitiøse mål for affaldssortering, men der er også forskelle på tværs i forhold til, hvordan vi sorterer f.eks. medicinaffald og glas. I Region Sjælland har man bl.a. gode erfaringer med sorteringsvejledninger, der matcher affaldsmængderne på de enkelte afdelingerne. Det er Region Sjællands erfaring, at der er meget adfærd omkring sortering, som vi er nødt til at adressere, hvis vi skal højne genanvendelsen.

Udvalget tog orienteringen til efterretning og havde en drøftelse af tilgange til udsortering og genanvendelse af affaldsfraktioner. Udvalget utrykte bekymring for, om det udsorterede affald alligevel kan havne i restaffald hos renovatøren. Hos klinikerne kan der opstå bekymring om smittespredning ved øget genanvendelse. Udvalget pegede på, at man bør overveje at indføre lovkrav om mærkning til affaldssortering på leverandørsiden. Det har vist sig at have god effekt for sortering af husholdningsaffald. Endelig drøftede udvalget, hvordan man kan gøre

sortering så enkelt som muligt og i den sammenhæng mulighederne ved brug af AI, stregkoder, apps mv. ift. udsortering enten på hospitaler eller centralt hos renovatørerne.

Bilag

2 (Offentlig) Formandens meddelelser

Bodil Egelund Christensen
EMN-2025-00015

Resumé

Under dette punkt lægges der op til, at formanden giver udvalget relevante orienteringer.

Indstilling

Det indstilles,
at udvalget tager formandens meddelelser til efterretning.

Sagsfremstilling

1. ØA26-aftalen for regional udvikling

Udvalget fik den 28. maj en mail med orientering om, at Danske Regioner og regeringen havde indgået en aftale om regionernes økonomi for 2026, hvor der bl.a. er et løft på 75 mio. kr. til regional udvikling fra 2026 og frem til prioritering af regionernes fremadrettede regionale udviklingsopgaver, heraf 25 mio. kr. til kollektiv trafik. Der er også prioriteret 60 mio. kr. til sundhedsinnovation og grønne hospitaler. Endvidere er det også nævnt, at der kigges på hospitalernes mulighed for at opsætte solceller.

2. Økonomiaftalen indeholdt ikke penge til overfladevandsopgaven

Det havde ikke været muligt at nå til enighed om økonomisk kompensation til regionerne for opgaven med jordforureninger, der udgør en risiko for overfladevand, forud for økonomiforhandlingerne. Denne sag indgik derfor i den samlede økonomiforhandling. Desværre blev der ikke afsat penge til denne opgave i aftalen for 2026.

Som følge heraf er der foretaget en justering af de høringssvar på genbesøget af vandområdeplan 3 og arbejdsprogrammet for vandområdeplan 4, som blev forelagt udvalget den 28. april. De to høringssvar er vedlagt i bilag. De to høringssvar vil blive sendt administrativt inden fristen den 20. juni.

Der er afsat en pulje på i alt 54 mio. kr. til regionernes opgave i perioden 2025-28. Sekretariatet er i dialog med Miljø- og Ligestillingsministeriet om rammerne for Danske Regioners forslag til anvendelse af puljen. Forslaget vil blive forelagt udvalget og senere bestyrelsen til godkendelse.

3. Jordhåndtering og genanvendelse

På baggrund af udvalgets drøftelse af jordhåndtering og genanvendelse den 28. februar har formandskabet den 11. juni sendt et brev til miljøministeren og Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg med anbefalinger til sikker jordhåndtering og øget genanvendelse. Brevet er vedlagt i bilag. Vi tager sagen op igen på næste UMK møde.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 20-06-2025

Formanden orienterede kort om resultatet af Økonomiaftalen for 2026. Vurderingen er, at det endte med en relativ god aftale, men det er ærgerligt, at der ikke afsættes varige midler til overfladevandsopgaven på jordforureningsområdet. *Udvalget* pegede på behovet for videreudvikling af lead-områderne under Grønne Hospitaler i de kommende sundhedsråd. Formanden orienterede desuden om et brev til Miljøministeren og Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg med en række anbefalinger til sikker jordhåndtering og øget genanvendelse. Henvendelsen og regionernes initiativer ift. bedre jordhåndtering tages op på et senere udvalgsmøde.

Bilag

1. Høringssvar - genbesøg af vandområdeplaner 2021-2027 til UMK (1787224 - EMN-2024-01387)
2. Høringssvar til arbejdsprogram for vandområdeplanerne 2027-2033 (VP4) til UMK (1787223 - EMN-2024-01388)
3. Brev til Miljøministeren og Miljø- og Fødevareudvalget om jordhåndtering og genanvendelse (1787236 - EMN-2025-00213)

3 (Fortrolig)

EMN-2025-00459

4 (Offentlig) anbefalinger til en National Råstofstrategi

Mads Leerbech Jensen
EMN-2024-01242

Resumé

Ifølge regeringsgrundlaget vil regeringen tage initiativ til en national råstofstrategi. Det foreslås, at Danske Regioner spiller ind til den kommende nationale råstofstrategi med anbefalinger vedrørende forsyningssikkerhed, cirkulær økonomi og påvirkning af lokalsamfundet. Indspillet bygger på opdaterede anbefalinger og omfatter også tidligere anbefalinger.

Indstilling

Det indstilles,

at udvalget drøfter udkast til indspil den kommende nationale råstofstrategi med anbefalinger vedrørende forsyningssikkerhed, cirkulær økonomi og påvirkning af lokalsamfundet og indstiller til bestyrelsens godkendelse.

Sagsfremstilling

Det fremgik af [Regeringsgrundlaget 2022](#), at *"Regeringen vil tage initiativ til en råstofplan, som understøtter en bæredygtig udvinding af sand og grus samt mere genanvendelse af byggematerialer. Det skal sikres, at vi har tilstrækkelige råstoffer til energiproduktion og byggeriet – uden at vi sætter naturen og havnaturen over styr"*.

Miljø- og Ligestillingsministeriet har siden 2023 arbejdet på grundlaget for en råstofstrategi. I [Aftale om sundhedsreform 2024](#) er strategien er nævnt eksplicit i afsnittet "Råstofindvinding på land":

"På området for råstofindvinding på land noterer aftalepartierne sig, at regeringen vil tage initiativ til at udarbejde en national råstofplan, som understøtter en bæredygtig indvinding af sand og grus samt mere genanvendelse af byggematerialer. Aftalepartierne noterer sig endvidere, at Miljø- og Ligestillingsministeriet arbejder med forberedelsen af en national råstofplan, og at relevante interessenter inddrages i dette arbejde (...)"

I bestyrelsens arbejdsprogram for 2024/2025 indgår *"et indspil til råstofstrategien"*. Sekretariatet har udarbejdet et notat om indspil til den nationale råstofstrategi med opdaterede anbefalinger (bilag).

Det foreslås, at indspillet indeholder ni centrale anbefalinger, som er beskrevet nærmere nedenfor. Anbefalingerne forholder sig til de følgende tre

temaer, som Miljø- og Ligestillingsministeriet også anser for centrale i arbejdet med en råstofstrategi:

- *Forsyningssikkerhed*
- *Cirkulær økonomi*
- *Håndtering af påvirkninger fra råstofindvindingen.*

Det foreslåede indspil tager afsæt i [Danske Regioners udspil fra 2020](#), hvor der blev peget på udfordringer med udnyttelse af en ikke fornybar ressource, et stigende forbrug, geografisk tilgængelighed, stigende transport, mangelfuld genanvendelse og arealkonflikter lokalt.

Det foreslås, at et kommende råstofudspil suppleres med anbefalinger, som adresserer regionernes aktuelle udfordringer på råstofområdet, særligt klagenævnets ophævelse og hjemvisning af råstofplaner, håndtering af arealkonflikter, stigende krav til miljøvurderingsopgaven og udvikling af råstoflovens ramme for den regionale råstofforsyning.

Det foreslås, at udspillet suppleres med udvalgte cases og opdaterede data, der illustrerer udfordringer og potentialer for en mere bæredygtig råstofforsyning.

De foreslåede ni centrale anbefalinger er:

Forsyningssikkerhed

1. Der indføres krav om et "råstofbudget" i beslutningsgrundlaget for større offentlige bygge- og anlægsprojekter. Der skal gøres rede for projektets materialebehov, samt hvordan råstofforbruget søges begrænset, f.eks. ved substitution eller øget genanvendelse.
2. Mulighederne og barrierer forbundet med at erstatte en større del af råstofforbruget med alternative råstoffer fra overskudsmaterialer og import kortlægges, herunder de afledte klimabelastninger.
3. Der foretages et gennemsyn af lovgivningsmæssige rammer for råstofplaner og råstoftilladelser, så der opnås en mere tidssvarende og klar lovgivning af hensyn til erhverv, lokalområder og myndigheder. Her adresseres bl.a. udfordringerne i forhold til klager og hjemvisning af råstofplaner.

Cirkulær økonomi

4. Genanvendte byggematerialer skal i højere grad erstatte nye. Alle problematiske stoffer skal ud af byggeriet. Det skal ske gennem vedtagelse af nye standarder, certificeringer og krav om materialepas skal sikre, problematiske stoffer ikke recirkuleres i byggeriet.
5. Nye ressourcebesparende bygge- og anlægsmetoder skal afprøves i stor skala. Det kan ske ved at etablere et Byggeriets Udviklings- og Demonstrationsprogram (BUDP).

6. Afgifter på affaldsdeponi og råstofindvinding skal afspejle ressourcebelastningen ved at bruge nye byggematerialer. Det vil gøre genanvendelse mere attraktivt.
7. Der er brug for en markedsplads og ressourcepladser for overskudsmaterialer (jord, byggeaffald mv.), så de kan indtænkes i materialeforsyningen som en ressource.

Håndtering af påvirkninger fra råstofindvinding

8. Skab muligheder for, at råstofgravens efterliv og funktion kan indtænkes allerede i råstofplanlægningen for at sikre en bedre arealudnyttelse, øget multifunktionalitet og fremme af biodiversitet. Råstofarealer kan fx spille en rolle i arealomlægningen i Grøn Trepert.
9. Etabler en værdiskabelsesordning for lokalområder påvirket af nærliggende råstofgrave, hvor en del af råstofafgiften anvendes til at skabe varige forbedringer og afværge af gener. Modellen kan også rumme en kompensationsydelse til særligt berørte borgere i nærområdet.

Anbefalingerne er underbygget og uddybet i bilaget.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Sagen forelægges bestyrelsen den 26. juni.

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 20-06-2025

Punktet blev indledt med et oplæg fra Bente Villumsen fra sekretariatet om et kommende råstofindspil med anbefalinger til en National Råstofstrategi.

Regeringen er fortsat ikke kommet med et råstofinitiativ, men ultimo august ved vi, om råstofstrategien kommer med i finanslovsforslaget for 2026.

Udvalget bakkede op om anbefalingerne. Anbefalingerne behandles på bestyrelsesmødet den 26. juni. *Udvalget* drøftede forslag og virkemidler på råstofområdet og fremhævede behovet for at få lagt et tryk over på aftagersiden hos kommuner og forsyningsselskaber. Der er brug for et opgør med nulfejlskulturen, hvis en større del af råstofforbruget skal kunne erstattes, og genanvendelsesgraden øges. *Udvalget* anbefalede dialog med Forsikring og Pension ift. risikovillighed ved byggeri- og anlægsprojekter. *Udvalget* ser gerne et større fokus på udvikling af råstofgraveområder gennem lokal dialog og samarbejde mellem råstofvirksomhederne og borgerne. Både omkring indvindingsperioden, indretning af graveprojekter og ved efterbehandling af råstofområder, så der skabes merværdi lokalt og fremme af biodiversitet. *Udvalget* drøftede håndteringen af borgernes usikkerhed omkring varighed af råstofgravning samt gene påvirkninger gennem en økonomisk kompensation.

Bilag

1. Baggrundsnotat for råstofudspil - Anbefalinger til Råstofstrategi april 2025 (1770702 - EMN-2024-01242)

5 (Offentlig) Orientering om Miljøministerens besøg på PFAS testcenteret i Korsør

Julie Kofoed
EMN-2023-00540

Resumé

Camilla Hove Lund var vært, da miljøminister Magnus Heunicke den 12. maj besøgte PFAS testcenteret i Korsør for at se to demonstrationsprojekter, der tester rensning af PFAS-forurenede jord. 10 mio. kr. afsat på Finansloven til PFAS-rensning bliver brugt af de fem regioner til at udvikle teknologier, som viser lovende resultater, men med højt energiforbrug. Der er fortsat behov for at finde løsninger til mindre forurenede jord.

Indstilling

Det indstilles,
at udvalget tager orienteringen til efterretning

Sagsfremstilling

Miljøminister Magnus Heunicke deltog d. 12. maj i et besøg på PFAS testcenteret i Korsør, hvor udvalgsformand Camilla Hove Lund var vært. Desuden deltog regionsrådsformand Trine Birk Andersen, regionsrådsformand Lars Gaardhøj samt Slagelse Kommunes borgmester Knud Vincents.

Baggrunden for besøget var, at der på finansloven for 2023 blev afsat 10 mio.kr. til demonstrationsprojekter for PFAS-rensning. Midlerne var øremærket regionernes arbejde, og de fem regioner har i samarbejde valgt, at midlerne skal anvendes til at teste rensning af PFAS fra jord, da det var her, behovet for ny teknologi var størst.

Formålet med besøget var at få fremvist de to demonstrationsprojekter, som de fem regioner har gennemført i Korsør i foråret 2025 med to forskellige leverandører. Der er tale om to projekter hvor jorden opvarmes med det formål at fjerne PFAS fra jorden. Der er tale om teknologier, som er velkendte til rensning af andre typer af forurening.

Ved besøget var begge projekter fortsat i gang, og de foreløbige resultater er lovende. Meget tyder på, at vi her har fundet to teknologier som lykkes med at fjerne PFAS fra jord. Det skal dog bemærkes, at energiforbruget til denne type rensning er så højt at det kun er en bæredygtig løsning ved høje koncentrationer af PFAS.

Der skal fortsat findes løsninger til den jord, der i mindre grad er forurenet med eller påvirket af PFAS.

Pressen viste interesse for besøget, og Camilla Hove Lund udtalte sig på vegne af Danske Regioner til bl.a. DR P4 Sjælland og TV2 Øst.

Link til artikel i TV2 Øst: [PFAS-forurenet jord kan renses med ny teknologi | TV2 ØST](#)

Link til omtale på [LinkedIn](#)

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 20-06-2025

Formanden orienterede om besøget fra Miljøministeren og nævnte, at evalueringen fra de to demonstrationsprojekter præsenteres for udvalget på et møde i efteråret.

Bilag

6 (Offentlig) Redegørelse om Jordforurening – en fælles udfordring

Mads Leerbech Jensen
EMN-2024-01205

Resumé

Regionernes fælles redegørelse om indsatsen mod jordforurening i 2024 er færdig og trykt. Der er bl.a. fokus på de aktuelle udfordringer med flytning af jord, drikkevandet, indsatsen mod PFAS, men også på én af de store generationsforureninger, hvor indsatsen nærmer sig afslutning. Redegørelsen udleveres i trykt version på mødet.

Indstilling

Det indstilles,

at udvalget tager orienteringen til efterretning og drøfter, hvordan redegørelsen kan bruges i udvalgets arbejde.

Sagsfremstilling

Regionernes årlige redegørelse om indsatsen mod jordforurening i 2024 – ”**En fælles udfordring**” er udgivet.

De fem regioner tager sig hvert år af mange hundrede gamle jordforureninger, hvor forurenere ikke har ryddet op efter sig.

Der er mange forureninger, der står i kø til en offentlig indsats, og derfor må regionerne prioritere. Udgangspunktet er altid en risikovurdering:

Forureninger med størst risiko for drikkevandet står altid højt på listen. Det samme gælder jordforurening, der afgiver giftige stoffer til indeklimaet i boliger. Så må andre forureninger med mindre risiko vente.

Desværre kommer der også nye forureninger til, når forurenere ikke kan holdes ansvarlige, eller når nye forurenende stoffer, som PFAS, viser sig at være spredt i et omfang, ingen havde forestillet sig. Derfor var det også glædeligt, at et enigt folketing i maj 2024 indgik en aftale om den længe ventede PFAS-handlingsplan. Med planen fulgte 100 mio. kr. til indsatsen.

Redegørelsen har igen i år fokus på udfordringerne for drikkevandet, indsatsen mod PFAS, men også på én af de store generationsforureninger, som er ved at nærme sig afslutningen for indsatsen. I foråret 2024 afdækkede dokumentarserien ”Den sorte svane”, hvordan der bliver svindlet med jord i et vidtforgrenet og kriminelt miljø i Danmark. Reglerne om flytning af jord er blevet genstand for granskning, udredninger og debat, og her kommer den nu 25 år gamle jordforureningslov til kort. Loven har på mange måder været en stor succes, men der er plads til forbedringer i forhold til at få forurenere til at

betale. Lovens intention er, at nyere forureninger ikke skal koste skattekrone, men det holder ikke altid stik.

Redegørelsen kan ses på <https://www.jordforureninger.dk/>, som er opdateret med de nyeste tal og tekster.

Redegørelsen omdeles i en trykt version på mødet.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 20-06-2025

Formanden orienterede om og roste den nye Redegørelse om Jordforurening. Publikationen indeholder både gode tal, fine case-historier om regionernes myndighedsopgave. Formanden havde selv glæde af publikationen i forbindelse med debatter på Folkemødet på Bornholm.

Bilag

7 (Offentlig) Aftale om implementering af Energieffektiviseringsdirektivet

Ole Ravnholt Sørensen
EMN-2023-01020

Resumé

Den 22. maj, 2025 indgik Regeringen, Danske Regioner og KL en politisk aftale om implementering af EU's reviderede Energieffektiviseringsdirektiv.

Direktivet forpligter medlemsstaterne på at energirenovere den offentlige bygningsmasse med 3% årligt til et niveau svarende til energimærke B. Kravet gælder for både stat, kommuner og regioner.

Regeringen har ønsket en model som ikke er udgiftsdrivende og samtidig giver en høj grad af lokal fleksibilitet til at opfylde direktivets krav. Den valgte model bygger på, at energirenoveringsraten i det offentlige historisk har været på 1-1,5 pct. Årligt, og at denne vil fortsætte uændret de kommende 5-10 år. Frem mod 2030 skal stat, kommuner og regioner udpege 3% af bygningsmassen årligt, svarende til i alt 3,9 mio. kvm. som skal energirenoveres inden 2040. Dette svarer til en renoveringsrate på 1% årligt. Som en del af aftalen vil staten og regionerne arbejde for, at frasalg af bygninger kan medregnes som en del af renoveringsraten. Aftalen kan genbesøges i 2027 hvis én part ønsker det.

Indstilling

Det indstilles,
at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Med EU's reviderede energieffektiviseringsdirektiv (EED) følger en række skærpede krav om energispareforanstaltninger. Konkret betyder direktivet, at medlemsstaterne er forpligtet til at renovere den offentlige bygningsmasse med 3% årligt til et niveau svarende til energimærke B. Mens kravet tidligere kun omfattede staten, er kommuner og regioner også omfattet af det reviderede direktiv.

Direktivet kan implementeres ved enten en "standard-metode" for implementering, hvor løftet skal ske inden 2030 - eller - en "alternativ metode" hvor tidshorizonten for at levere på 3%-kravet strækkes med 10 år frem til 2040.

I dialogen om dansk metode for implementering har Regeringen lagt op til at anvende den alternative metode. Metoden giver fleksibilitet for bygningsvejernes opfyldelse af kravene og betyder samtidig, at der ikke følger finansiering med.

Den indgåede aftale om implementering af EED betyder, at det offentlige tilsammen årligt udpeger 3 pct. af bygningsmassen i perioden 2025–2030.

I alt skal der udpeges 3,9 mio. kvm inden 2030. Det svarer til, at staten, kommunerne og regionerne skal energirenovere folkeskoler, hospitaler, kontorlokaler eller andre offentligt ejede bygninger svarende til arealet af ca. 27.000 gennemsnitlige danske parcelhuse senest i 2040 til mindst energimærke B.

Grundet det tidsmæssige spænd på femten år, bliver den faktiske renoveringsrate på 1 pct. om året, hvilket vurderes at flugte med den eksisterende renoveringsrate for den samlede offentlige bygningsmasse.

Ifølge tal fra Energistyrelsen er den historiske renoveringsrate for den offentlige sektor samlet på 1,1 pct om året. For regionerne specifikt er renoveringsraten lavere. Forskellene i renoveringsraten afspejler variationen i den kompleksitet, som kendetegner bygningsmassen på tværs af stat, kommuner og regioner.

Politisk aftale for implementering

Den indgåede aftale forpligter regionerne til at indmelde og gennemføre renoveringsprojekter frem mod 2040.

Aftalen rummer stor fleksibilitet i forhold til at kunne ændre sin udpegning og indmelde andre bygninger, hvis planer måtte ændre sig undervejs. Aftalen åbner også for, at regionerne under bestemte vilkår kan tælle nybyggeri med.

Aftalen åbner dernæst for at tælle frasalg (til investorer, lokal kommune etc.) af ældre bygningsmasse med. Det kan fx være som følge af, at hidtil anvendte (hospitals-)bygninger ikke længere kan udfylde deres oprindelige kernefunktion. Renoveringer og funktionsomdannelse af eksisterende bygninger kan på den måde være med til at understøtte, at den eksisterende bygningsmasse transformeres (til boliger/erhverv) og på den måde anvendes mest muligt bæredygtigt.

Danske Regioner vurderer, at 'frasalgs-potentialet' vil bidrage positivt til at indfri den regionale renoveringsrate. Dels i relation til kommende sygehusbyggerier i fx Odense, Aalborg og Hillerød, dels i relation til allerede aftalte fraflytninger ifm. Frederiksberg Hospital og Sjællands Universitetshospital.

Aftalen kan genbesøges efter 2 år hvis én part ønsker det med henblik på at vurdere fremdriften og forudsætningerne for aftalen.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ifm med den politiske aftale (22. maj) er der lavet en fælles pressemeddelelse (Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Danske Regioner og KL). Dernæst et opslag på Danske Regioner LinkedIn-profil:

- [Ny aftale om mere energieffektive bygninger er på plads](#)
 - https://www.linkedin.com/posts/danske-regioner_dkpol-dkgreen-activity-7331616680466448385-mZCq?utm_source=share&utm_medium=member_desktop&rcm=ACoAAAEj1bwB4B_gy5jCs05JQXyQDK2WLZvbEOY
-

Beslutninger:

UMK 20-06-2025

Malene Bugge gav en kort orientering om den politisk vedtagne aftale om energieffektivisering, herunder den aftalte renoveringsrate, som flugter med den historiske offentlige renoveringsrate, samt proces for udpegning af kommende renoveringsprojekter.

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Bilag

1. Aftale mellem KEFM, KL og Danske Regioner om energirenoveringer i offentlige bygninger - 22 maj 2025 (1784929 - EMN-2023-01020)

8 (Offentlig) Nyt fra regionerne, regionale udvalg og Danske Regioner

Bodil Egelund Christensen
EMN-2025-00015

Resumé

Under dette punkt lægges der op til videndeling om aktuelle emner.

Indstilling

Det indstilles,
at udvalget tager nyt fra regionerne, regionale udvalg og Danske Regioner til efterretning.

Sagsfremstilling

-

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 20-06-2025

Anette Lundgaard orienterede om status på håndteringen af generationsforureninger ved Grindsted og Himmark Strand. Region Syddanmark har reageret på, at ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vil ophæve forbuddet mod afsætning af fisk fanget i Grindsted Å.

Lotte Holten orienterede om, at Danske Regioner har taget et initiativ til et møde om barrierer for myndighedsbehandlingen af

generationsforureningerne med deltagelse af regionerne, Miljø- og Ligestillingsministeriet, Miljøstyrelsen, Trepartsministeriet, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) samt de relevante kommuner.

Regionernes konklusion fra mødet var, at barriererne for fremdriften i overvejende grad ligger hos de statslige styrelser.

Lauge Larsen orienterede om en kandidat til listen over generationsforureninger, hvor arsen-udsivning fra en tidligere gødningsfabrik udgør en risiko for overfladevand. Arealet er interessant for Aalborg Kommune til byudvikling og foreløbig er området blevet spundet ind.

Lars Lindskov orienterede om Interreg 6 programmerne og "Femern Bælt days". Der er en tilskudsramme på 700 mio. kr. i programmet, som kommuner og regioner kan ansøge om til projekter og udvikling af værktøjer inden for grøn omstilling.

Lotte Holten orienterede om organisationsændringer i Danske Regioner som følge af sundhedsreformen. Lotte skal være centerchef i et nyt center for den nære sundhed, mens Malene Bugge Højlund overtager opgaven med betjening af UMK. Udvalget takkede Lotte for et godt samarbejde.

Bilag

9 (Offentlig) Næste møde og eventuelt

Bodil Egelund Christensen
EMN-2025-00015

Resumé

-

Indstilling

Det indstilles,
at orienteringerne tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Næste møde i Udvalget for Miljø og Klima holdes i Regionernes Hus fredag den 19. september 2025 kl. 10.00-14.00

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 20-06-2025

Næste møde i Udvalget for Miljø og Klima holdes i Regionernes Hus fredag den 19. september 2025 kl. 10.00-14.00.

Bilag

